

Ájtte-museums föremålssamling på internet

Rotfat AJ 1464. Tillverkat på 1960-talet av Ellen KitokAndersson. Foto: Jan Gustavsson/Ájtte.

Ájttes föremålsamlingar är via Ájttes hemsida sökbara på internet sedan december 2011.

I Ájttes kulturhistoriska samling finns ca 8 000 föremål. Samlingen speglar museets verksamhet som samiskt huvudmuseum och som fjällmuseum i Sverige. Stommen i samlingen är föremål med anknytning till samiskt liv. I samlingen finns även föremål med annan anknytning till fjällområdet. Ájtte har även en mindre samling samisk konst.

Grunden i samlingen utgörs av föremål som landsfiskal Erland Ström samlade in mellan 1923-1955: Främst samiskt silver, men även föremål typiska för den tidens samlare; körselar, mjölkstavor, nålhus och barmkläden, mestadels lule- och karesuandosamiska. I museet finns även en samling föremål insamlade av jojkkupptecknaren Karl Tirén. Etnografiska museet har till Ájtte deponerat sina samiska föremål, insamlade under perioden 1834 – 1937. I denna samling finns bl.a. föremål från Tuolpukka i Vittangi skogssameby. Museet har även en deposition från Uppsala Universitet med föremål insamlade av professor Axel Hamberg i Jokkmokksområdet under 1900-talets början. Idag samlas såväl äldre som samtida föremål in.

På internet är även Ájttes naturhistoriska samling sökbar. Den innehåller ca 4 000 inventarienummer.

Ájttes föremålsdatabas

Föremålsdatabasen finns på Ájttes hemsida: <http://www.ajtte.com/>. Skrolla ner dig på sidan. Nere till vänster finns ett fotocollage under texten **Sök i våra samlingar**. Klicka på bilden så kommer du till sidan för vår föremålsdatabas Carlotta. Nu kan du börja söka

I databasen går det att söka på föremålets benämning (sakordet). Det går också att söka på personnamn, platser (t.ex. orter, samebyar, län), teknik (hur något är tillverkat), färg och material.

Vissa uppgifter är inskrivna på nord-, lule- eller sydsamiska, förutom på svenska, t.ex. föremålsbenämningar (sakord), färg, material, teknik, plats-namn. Dock är de samiska benämningarna långt ifrån kompletta, särskilt vad gäller de på sydsamiska. Många uppgifter är även inskrivna med tidigare samiska ortografier.

Sök så här

Snabbast

Skriv in ordet du söker på i sökrutan och klicka på pilen. Då får du upp alla poster som har text som börjar på ordet du sökt på. Nackdelen är att om ordet inte står först, utan finns längre in i texten, hittar sökmotorn inte det.

Vill du söka på ord inne i texten, så lägger du ett % före och efter ordet och gör en sk. wildcard-sökning. Då utökar du din sökning.

Förfinad sökning

Klicka på fliken *Enkel sökning*. Då får du upp flera rutor där du kan välja vad du vill söka på. Ser du inte dem, klicka på ordet *Maximera* till vänster på sidan.

Benämning = föremålets benämning (sakordet)

Identitet = föremålet inventarie-nummer i samlingen.

Plats = plats som föremålet eller person har anknytning till. Det kan vara t.ex. vara by, ort eller län. Däremot går det ännu inte att söka på sameby.

Tid = tid när föremålet tillverkats eller brukats.

Person = namn på person som tillverkat, brukat eller ägt föremålet.

Även för denna sökning gäller att om du lägger ett % före och efter ordet så gör du en sk. wildcard-sökning och utökar din sökning att gälla även ord inne i texten.

Genom att söka i två eller fler sökfält förfinar du din sökning.

Flexibel databas

Databasen är väldigt flexibelt uppbyggd. Det betyder att när du väl börjat söka och hittat *en* intressant post, så kan du klicka dig vidare från denna post och upptäcka nya poster. Alla **röda understrukna** ord tar dig vidare till andra poster som innehåller det understrukna ordet och du kan på så sätt leta dig vidare i databasen.

Lomskinnsväska Etn 01.1.15.

Foto: Jan Gustavsson/Åjtte.

Samiska föremål på svenska museer och institutioner

Samiska föremål finns på museer runt om i Norden. Åjtte genomförde i samarbete med två samiska museer i Norge och Finland, projektet *Recalling Ancestral Voices – Repatriation of Sámi Cultural Heritage* åren 2005- 2007. Målet med projektet var att återföra information om det materiella kulturarvet till samerna

I Sverige finns 35 museer och ett 30-tal same-/hembygdsgrändar med tillsammans 25 000 samiska föremål. Vill du veta mer om dessa samiska samlingar och på vilka museer/institutioner de finns kan du läsa rapporten från projektet *Recalling Ancestral Voices – Repatriation of Sámi Cultural Heritage*. Den redovisar vilka museer/institutioner i Sverige som har samiska föremål eller samlingar av samiska föremål. Rapporten går att ladda ner från Åjttes hemsida:

<http://www.ajtte.com/fler-verksamheter/projekt/recalling-ancestral-voices/>.

Andra museers samiska samlingar sökbara på internet

Museisamlingar i Sverige

Flera museers samlingar är sökbara här: <http://www.kringla.nu/kringla/>. Bland annat dessa, som har samiska föremål i sina samlingar: Etnografiska museet, Världskulturmuseet, Kulturen i Lund, Nordiska museet. Databasen innehåller även fotografier, dokument, litteratur m.m. Det verkar ge fler träffar att söka på *lapsk* (och inte på *samisk*). Som du ser, när du kommer till sökresultatet, går det att välja att den ska visa alla träffar eller bara föremål, foton, dokument eller platser.

<http://www.digitalmuseum.se/> är en annan samlingsplats för flera museer, bl.a. Nordiska museet. På denna webbplats verkar det ge fler träffar att söka på *samisk* (och inte på *lapsk*).

Här är länken till sökning på lapska OR samiska: [http://digitalmuseum.se/search?items_per_page=15&q=lapska+OR+samer&commit=S%C3%B6k&object_type=Unknown&owners\[S-NM\]=true](http://digitalmuseum.se/search?items_per_page=15&q=lapska+OR+samer&commit=S%C3%B6k&object_type=Unknown&owners[S-NM]=true). När du kommer till sökresultatet, kan du välja att den ska visa föremål eller foton eller både och.

Enskilda museer

Flera museer har sina samlingar sökbara från sin musei-hemsida.

Nordiska museet

Nordiska museet har på sin egen hemsida en söksida för de samiska föremål som finns i deras samling:
<http://www.nordiskamuseet.se/publication.asp?publicationid=3681>.

Världskulturmuseet

Världskulturmuseet använder musei-databasen Carlotta. Den är sökbar via internet:
<http://collections.smvk.se/pls/vkm/rigby.Welcome>.

Kulturen i Lund

Kulturen i Lund använder museidatabasen Carlotta. Den är sökbar via internet: <http://carl.kulturen.com/pls/carlotta/rigby>Welcome>. Den söker i både föremålssamlingen och fotosamlingen.

Etnografiska museet

Etnografiska museets samiska föremål är deponerade på Åjtte och hittas via Åjttes Carlotta-databas. Men är också sökbara via Etnografiska museet museidatabas Carlotta. Den är sökbar via internet: <http://collections.smvk.se/pls/em/rigby>Welcome>. Den söker i både föremålssamlingen och fotosamlingen.

Pröva olika sökningar, antingen med: *%samisk%* och *%lapsk%* för att få fram de samiska föremål som finns i deras samling. Även *%lappland%* kan vara värt att pröva.

Museisamlingar i Norge

I Norge är www.digitalmuseum.no en liknande gemensam samlings sida för flera norska museer.

Tromsø museum har gjort sin samling sökbar via sin hemsida: <http://www.unimus.no>. Klicka på rubriken *Tromsø Museums kulturvitenskapelige samlinger* och sedan vidare på länken *Samiske samlinger*.

Ytterligare information

Åjtte Svenskt Fjäll- och Samemuseum
Hemsida: www.ajtte.com
Telefon (växel): 0971-170 70
E-post: info@ajtte.com

